

חידון קק"ל ליום העצמאות

קהוט – דף תשובות

1. מה היה מקצועו של בנימין זאב הרצל?

- עיתונאי ומשפטן
- שחקן
- נגר
- רופא

בנימין זאב תיאודור הרצל (1860-1904)

חוזה המדינה, משפטן, עיתונאי וסופר. נולד בבודפשט שבהונגריה וחונך ברוח תנועת ההשכלה. הרצל נחשב אבי הציונות המדינית, שפעלה בדרכים דיפלומטיות על מנת לקבל צ'רטר (אישור להתיישבות יהודית) בארץ ישראל. במסגרת עבודתו כעיתונאי סיקר הרצל את **משפט דרייפוס** – עלילה אנטישמית שהתרחשה בצרפת בשנת 1895, שבה קצין התותחנים היהודי אלפרד דרייפוס, ששירת בצבא הצרפתי, הואשם בריגול לטובת גרמניה. למרות שלא היו ראיות ממשיות נגדו ושטען לחפותו, הועמד דרייפוס לדין, הורשע ונידון למאסר ב"אי השדים". רק ב-1906, לאור ערעור שהגיש, זוכה דרייפוס מכל אשמה.

בעקבות פרשת דרייפוס הגיע הרצל למסקנה שיש למצוא פתרון לבעיית היהודים בגולה. הוא האמין שעל היהודים לעזוב את ארצות מגוריהם ולקיים ריבונות עצמאית בארץ משלהם. הרצל הקדיש את חייו לעשייה למען הקמת מדינה יהודית לעם היהודי בארץ ישראל. הוא ייסד את הקונגרס הציוני בשנת 1897 והפך את התנועה הציונית לתנועה עולמית. בקונגרס הציוני החמישי הכריז על הקמתה של קרן קימת לישראל.

בספרו "אלטנוילנד" (ארץ ישנה-חדשה) הציג את חזונו למדינת היהודים, שבה תיבנה חברה ערכית, מוסרית, שוויונית וצודקת. הרעיון המרכזי של הספר, "אם תרצו אין זו אגדה", הפך לסיסמה של התנועה הציונית כולה. בשנת 1903 עורר פולמוס בתנועה הציונית כשהציע לקבל את אוגנדה באפריקה כמקום למדינה היהודית.

הרצל נפטר בוינה בשנת 1904. ב-1949 הועברו עצמותיו לארץ ישראל לקבורה בירושלים בהר שלימים נקרא על שמו – הר הרצל. יום מותו, כ' בתמוז, נקבע כיום זיכרון לאומי במדינת ישראל.

להרחבה: <http://main.knesset.gov.il/About/Lexicon/Pages/hertzel.aspx>

מדור חינוך – לאנשי חינוך והדרכה: <http://www.kkl.org.il/youth-and-education>

חלון ירוק – אתר קק"ל לצעירים: <http://www.greenwin.kkl.org.il>

2. מי נסע לארה"ב כדי לקבל תמיכה להכרזת המדינה?

- משה שרת
- דוד בן גוריון
- גולדה מאיר
- חיים ויצמן

בתחילת שנת 1947 הודיעה בריטניה לאו"ם שהיא רוצה להחזיר את המנדט על ארץ ישראל. בעקבות זאת, הוחלט ב-29 בנובמבר (כ"ט בנובמבר) 1947 על תוכנית החלוקה – חלוקת ארץ ישראל למדינה יהודית ולמדינה ערבית-פלסטינית. ביום המחרת התגברו מעשי האלימות בין ערביי ארץ ישראל ליהודים והחל השלב הראשון במלחמת העצמאות.

למרות זאת, ביישוב היהודי המשיכו להתקדם לקראת הקמת מדינה: נעשו הכנות לקראת יציאת הבריטים מארץ ישראל, הוקמו שני גופי שלטון זמניים, מועצת העם (הכנסת הזמנית) ומנהלת העם (הממשלה הזמנית) אשר עבדו במרץ על ההכנות להקמת המדינה.

החלטה על הכרזת מדינה יהודית מיד עם סיום המנדט הבריטי עדיין לא התקבלה והדיונים סביבה היו סוערים. היה ברור כי ארצות ערב מאיימות לפלוש לארץ עם צבאותיהן הסדירים מיד לאחר שהבריטים יעזבו.

ימים ספורים לפני סיום המנדט קיימה **גולדה מאיר** ביקור חשאי אצל המלך עבדאללה, שבו שמעה שהמלך החליט להצטרף למלחמה לצד מדינות ערב האחרות.

משה שרת, ראש המחלקה המדינית בסוכנות היהודית דאז, נשלח במאי 1948 לארצות הברית, לפגישה עם הגנרל ג'ורג' מרשל, מי שהיה מזכיר המדינה של ארצות הברית. ארצות הברית לא תמכה בהכרזה על מדינה מיד עם יציאת הבריטים, אלא רק לאחר תקופה זמנית של "שלטון נאמנות" של האו"ם שירגיע את הרוחות בארץ. בפגישה עם שרת הציע מרשל שביתת נשק מיידית, אשר משמעותה דחיית ההכרזה למועד לא ידוע.

ראש אג"מ ומפקד הצבא בפועל, **יגאל ידן**, העריך שהסיכוי להצליח במלחמה הוא 50% בלבד במקרה שצבאות ערב יפלו, לנוכח הנחיתות הצבאית של היישוב היהודי.

בין חברי מועצת העם ובקרב היישוב היהודי היו אשר התנגדו להכרזה מיד עם עזיבתם של הבריטים, מתוך חשש כי ההכרזה עלולה להוביל לאסון שאין ממנו חזרה, אך היו שתמכו בהכרזה בה' באייר, והיו משוכנעים שאסור להחמיץ את ההזדמנות ההיסטורית.

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

סיומו של המנדט הבריטי נקבע ל-14 במאי 1948, בחצות. יומיים קודם לכן, ב-12 במאי 1948, התכנסה "מנהלת העם" בבית הקרן הקימת בתל אביב. למרות הלחצים החליטו המשתתפים בדיון להכריז על הקמת המדינה ב-14 במאי 1948. באותו יום קמה המדינה, ולמחרת פלשו צבאות ערב לארץ ישראל. המלחמה הסתיימה ב-20 ביולי 1949, בחתימת הסכם שביתת הנשק האחרון, עם סוריה.

להרחבה: <https://main.knesset.gov.il/About/Lexicon/Pages/independence.aspx>

<https://lib.cet.ac.il/pages/item.asp?item=4032>

3. כמה אנשים חתומים על מגילת העצמאות?

- 13
- 37
- 50
- 22

בה' באייר תש"ח, 14 במאי 1948, בשעה 16:00 אחר הצהריים התכנסו באולם המוזיאון בתל אביב 37 חברי מועצת העם ואורחים שהוזמנו לאירוע החגיגי. מחוץ לאולם התאסף המון רב של אנשים נרגשים. הטקס היה קצר ומהיר: דוד בן גוריון הקריא את מגילת העצמאות, וסיים במשפט: "לפיכך, אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל – היא מדינת ישראל". חברי מועצת המדינה חתמו על מגילת העצמאות, המסמך המכונן של מדינת ישראל. המגילה התוותה את אופייה של המדינה, שהוקמה כמדינת היהודים, שתקבץ את היהודים מהגלויות השונות ותתייחס לכל תושביה בשוויון, ללא הבדל דת, גזע ומין.

במגילת העצמאות חמישה חלקים הכוללים: סקירה היסטורית על זכותו של העם היהודי בארץ ישראל, תיאור המהלכים עד להכרזת המדינה והקמתה וכן עקרונותיה של המדינה החדשה. בנוסף לכך, מוצגת בה פנייה אל עמי העולם, מדינות ערב ואזרחיה הערביים של המדינה. למגילה היו טיוטות רבות, ותהליך הכתיבה החל שלושה שבועות לפני מעמד ההכרזה.

בשל הדחיפות הגדולה לקראת מעמד הכרזת המדינה, לא הספיקו להעתיק את הנוסח המלא של הכרזת העצמאות לקלף המגילה. כתוצאה מכך, קרא דוד בן גוריון את ההכרזה מתוך דף נייר פשוט. חברי מועצת העם חתמו על קלף אחר, אשר חובר מאוחר יותר למגילת הקלף הרשמית. 25 מהם חתמו על המגילה בטקס ההכרזה ו-12 מחברי המועצה, שלא יכלו להגיע לטקס מירושלים הנצורה, הוסיפו את חתימותיהם מאוחר יותר. למעשה, המגילה שעליה חתמו החברים הייתה ריקה, ואת הטקסט הוסיפו רק אחר כך.

להרחבה: <http://main.knesset.gov.il/About/Occasion/Pages/IndDeclaration.aspx>

מדור חינוך – לאנשי חינוך והדרכה: <http://www.kkl.org.il/youth-and-education>

חלון ירוק – אתר קק"ל לצעירים: <http://www.greenwin.kkl.org.il>

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

4. זהו – מי בתמונה?

- ברל כצנלסון
- זבולון המר
- מנחם בגין
- יצחק רבין

מנחם בגין (1913-1992) נולד בברסט-ליטובסק שבבלארוס והיה משפטן בהשכלתו. בצעירותו הצטרף לתנועת בית"ר ובהמשך היה פעיל בתנועה הרוויזיוניסטית, בראשותו של זאב ז'בוטינסקי. היה ממקימי האצ"ל ומפקדו האחרון, וממקימי תנועת החירות ותנועת הליכוד.

בשנת 1977 נבחר בגין לראשות ממשלת ישראל, והיה לראש הממשלה השישי. בחירה זו ציינה את המהפך הפוליטי במדינה (עליית הימין לשלטון). בגין חתם על הסכם השלום עם מצרים ובשנת 1978 זכה יחד עם אנואר סאדאת, נשיא מצרים, בפרס נובל לשלום. הוא כיהן בראשות הממשלה בעת "מלחמת שלום הגליל" וב-1983 התפטר מתפקידו והסתגר בביתו עד יום מותו.

להרחבה: <http://www.pmo.gov.il/History/PastPMM/Pages/begin.aspx>

5. איך אומרים בעברית קואליציה?

- הסכמון
- יחדה
- שררית
- איחודית

הסיעות בכנסת נחלקות לסיעות קואליציה ואופוזיציה.

סעיף 11(ג) לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994, מגדיר את המונח "סיעות האופוזיציה" כסיעות בכנסת שאינן צדדים להסכמים המחייבים תמיכה בממשלה. בהתאמה, "סיעות הקואליציה" הן סיעות בכנסת שהן צדדים להסכמים המחייבים תמיכה בממשלה.

קואליציה, בעברית יְחֻדָּה – מן המילה יָחַד – מציינת את המפלגות המקימות יחד את הממשלה. אופוזיציה, בעברית נִגְדָּה – מן המילה נָגַד – מציינת את המפלגות המתנגדות לממשלה.

להרחבה: <https://hebrew-academy.org.il/keyword/%D7%99%D6%B7%D7%97%D6%B0%D7%93%D6%BC%D6%B8%D7%94>

מדור חינוך – לאנשי חינוך והדרכה: <http://www.kkl.org.il/youth-and-education>

חלון ירוק – אתר קק"ל לצעירים: <http://www.greenwin.kkl.org.il>

6. מה מייצגים צבעי הסמל של קק"ל?

- ים, יבשה ושמיים
- ייעור ואיכות הסביבה, התיישבות, שיקום נחלים, ומאגרים
- שוקולד, מנתה ומסטיק
- אדמה, אוויר ומים

סמל קק"ל מורכב משלושה צבעים: כחול ירוק וחום. כל אחד מהם מרמז על תחום פעילות רחב בשטח.

הצבע החום

מייצג את קק"ל בתפקידה ההיסטורי כגואלת אדמות. את תפקידה אז והיום בהכשרת קרקע, הקמת נקודות התיישבות חדשות, תמיכה במחקר ובפיתוח חקלאי, פריצת דרכים, הקמת תשתיות ועוד.

הצבע הירוק

מייצג את פעולות קק"ל כארגון שאחראי על ייעור הארץ. נטיעת עצים וטיפוחם ופיתוחם של שטחי היער והחורש בישראל. עצירת תהליכי המידבור ופיתוח ריאות ירוקות, חינוכי נופש ושבילים ודרכי נוף לטיול ולרכיבה.

הצבע הכחול

מייצג את תרומתה של קק"ל למשק המים; קק"ל עוסקת בשיקום נחלים, יחד עם גופים נוספים היא משקמת את נחלי החוף, נחלי הירדן ונחלי הערבה. קק"ל נרתמה למאמץ הלאומי לספק מים לתושבים ולחקלאות והיא מרחיבה את משק המים הלאומי על ידי בניית מאגרים וסכרים לאיגום מי שיטפונות ומיחזור מי קולחין מטהורים. עד שנת 2019 בנתה קק"ל למעלה מ-240 מאגרים לאיגום מים.

להרחבה: <http://greenwin.kkl.org.il/aboutus/kkl/semel>

7. לאיזו אישיות מפורסמת הוצע להיות נשיא המדינה הראשון והיא סירבה בנימוס?

- הנרייטה סאלד
- בנימין זאב הרצל
- לואי ארמסטרונג
- אלברט איינשטיין

פרופסור אלברט איינשטיין, חתן פרס נובל, דחה את ההצעה להציג מועמדות למשרת נשיא מדינת ישראל.

המדען היהודי הדגול ואבי תורת היחסות דחה את הצעתו של ראש הממשלה דוד בן-גוריון. ההצעה נמסרה לאיינשטיין על ידי אבא אבן, שגריר ישראל באו"ם דאז, לאחר מותו של הנשיא הראשון, ד"ר חיים ויצמן. איינשטיין סירב בטענה שהתפקיד אינו הולם אותו, ושמעולם לא קיבל עליו משימה שלא היה יכול למלא אותה בסיפוק מלא.

מדור חינוך – לאנשי חינוך והדרכה: <http://www.kkl.org.il/youth-and-education>

חלון ירוק – אתר קק"ל לצעירים: <http://www.greenwin.kkl.org.il>

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

במכתב התשובה שכתב השיב: "אני נרגש עמוקות מההצעה ממדינת ישראל שלנו, אם כי גם עצוב, כתוצאה מן העובדה שיהיה בלתי אפשרי עבורי לקבל את ההצעה. מאחר שכל חיי אני מתעסק עם עצמים בעולם, אין לי לא את היכולת הטבעית ולא את הניסיון הדרוש כדי להתעסק עם בני אדם ולשאת בתפקידים רשמיים. מסיבה זו אינני מרגיש כי אני מסוגל למלא את הדרישות של המשימה הגדולה הזאת..."

8. בהשראת איזה אירוע נוסף הבית האחרון ל"שיר ירושלים של זהב"?

- סיום מלחמת ששת הימים
- הכרזת המדינה
- לכבוד פסטיבל הזמר והפזמון לשנת תשכ"ז, חודש מאי 1967
- תחילת שידורי קול ישראל מירושלים

בחורף של שנת 1967, לאור בקשת ראש עיריית ירושלים דאז טדי קולק לכתוב שיר על העיר ירושלים, כתבה המשוררת והמלחינה נעמי שמר את השיר. השיר, הרווי כולו בציטוטים מן המקורות היהודיים, נכתב בהשראת האגדה התלמודית על רבי עקיבא שהעניק תכשיט במתנה לרעייתו רחל – "ירושלים של זהב". בפסטיבל הזמר של אותה השנה נכנס השיר כשיר חיצוני לתחרות. לביצוע השיר נבחרה שולי נתן, חיילת צעירה שלוותה את עצמה בגיטרה. השיר כבש את הלבבות ובסיום הערב הזמנה הזמרת לבצע את השיר בשנית כשהקהל כולו מצטרף בשירה.

שלושה שבועות לאחר מכן פרצה מלחמת ששת הימים. בזמן המלחמה שהתה שמר יחד עם חברי להקת הנח"ל סמוך לאל עריש. בין קולות הירי והקרב בקעו מרדיו מדמן קולות של תקיעות השופר וקולם של הלוחמים שפגשו לראשונה בכותל. שמר הנרגשת הוציאה את פנקסה האישי והוסיפה בית חדש לשיר שכתבה.

"חזרנו אל בורות המים
לשוק ולכיכר
שופר קורא בהר הבית
בעיר העתיקה.
ובמערות אשר בסלע
אלפי שמשות זורחות
נשוב נרד אל ים המלח
בדרך יריחו."

להרחבה:

http://web.nli.org.il/sites/NLI/Hebrew/music/Naomi_Shemer/Pages/Yerushalaim-Shel-Zahav.aspx

9. איזה מהשמות הבאים הוצע כשם למדינה?

- ציון
- עֵבֶר
- שתי התשובות הראשונות נכונות
- רותי

לאחר החלטת האו"ם (ארגון האומות המאוחדות) על תוכנית החלוקה והקמתן של מדינה יהודית ושל מדינה ערבית בארץ ישראל, ב-29 בנובמבר 1947, צריך היה לבחור שם למדינה היהודית שתקום.

עלו הצעות שונות, שבהן דנו במועצת העם. השם "יְהוּדָה", שסימל את התחדשות ממלכת יהודה העתיקה, מתקופת המקרא, נפסל היות ורוב איזור יהודה לא הוגדר לפי התוכנית תחת שלטון ישראל. כמו כן, היה צורך להבחין בין יהודי, שהוא בן לדת היהודית וחי במדינות אחרות בעולם, ובין מי שיש לו אזרחות במדינה החדשה.

השם "ארץ ישראל" נפסל כי רצו להבדיל בין המדינה החדשה ובין השטח הגאוגרפי שנקרא בעברית "ארץ ישראל".

השם "ציון", שמה של ארץ ישראל עוד מתקופת המקרא הקשור גם לתנועה הציונית שנאבקה למען הקמתה, גם הוא נפסל, כי ישנם ציונים רבים, התומכים בתנועה הציונית, שאינם אזרחי המדינה.

השם "עֵבֶר", שמופיע בפעם הראשונה בספר בראשית (י, כד), עלה מהסיבה שאזרחיה של מדינת עֵבֶר יהיו "עבריים" ודוברי עברית, כלומר דוברי השֵפָה, אך נדחה בעקבות החשש שהשם לא יהיה ברור.

לבסוף התקבלה ההצעה לקרוא למדינה "ישראל", השם שמלאך ה' נתן ליעקב (בראשית לב, כט). 12 בניו של יעקב וצאצאיהם נקראו "בני ישראל", וכך נוצר, לפי המקרא, שמו של העם כולו. גם המלכיות העתיקות של שאול, של דוד ושל שלמה נקראו "יִשְׂרָאֵל".

להרחבה: <http://www.haaretz.co.il/news/education/1.1102064>

10. כמה מדינות הצביעו בעד סיום המנדט בעצרת האו"ם בכ"ט בנובמבר?

- 57
- 29
- 33
- 11

ב-29 בנובמבר 1947, י"ז בכסלו תש"ח, הצביעה עצרת האו"ם על החלטה 181, שדנה בסיום תקופת המנדט הבריטי שנמשך 30 שנה ובחלוקת ארץ ישראל למדינה יהודית ולמדינה

מדור חינוך – לאנשי חינוך והדרכה: <http://www.kkl.org.il/youth-and-education>

חלון ירוק – אתר קק"ל לצעירים: <http://www.greenwin.kkl.org.il>

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

ערבית וקביעת משטר בינלאומי על העיר ירושלים וסביבתה. החלטה זו סללה את הדרך להכרזה על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל ב-14 במאי 1948, ה' באייר תש"ח.

ההצבעה קדמו ימים רבים של פעילויות התיישבותיות ועשייה חלוצית מרובה, לצד פעילות מדינית ענפה לשכנוע מדינות העולם לתמוך בהקמת מדינה יהודית בארץ ישראל.

החלטה 181 התקבלה ברוב של 33 קולות, 13 התנגדו, 10 נמנעו ומדינה אחת נעדרה.

תוצאות ההצבעה (לפי סדר הא"ב):

בעד: אוסטרליה, אוקראינה, אורוגוואי, איסלנד, אקוודור, ארצות הברית, בוליביה, בלארוס, בלגיה, ברזיל, ברית המועצות, גואטמלה, הרפובליקה הדומיניקית, דנמרק, דרום אפריקה, האיטי, הולנד, ונצואלה, לוקסמבורג, ליבריה, נורבגיה, ניו זילנד, ניקרגואה, פולין, פיליפינים, פנמה, פרגוואי, פרו, צ'כוסלובקיה, צרפת, קוסטה ריקה, קנדה, שבדיה.

נגד: איראן, אפגניסטן, הודו, טורקיה, יוון, לבנון, מצרים, סוריה, עיראק, ערב הסעודית, פקיסטן, קובה, תימן.

נמנעו: ארגנטינה, אתיופיה, בריטניה, הונדורס, יוגוסלביה, מקסיקו, סין, צ'ילה, אל סלוודור, קולומביה.

נעדרה: תאילנד (לשעבר סיאם).

להרחבה: http://www.greenwin.kkl.org.il/today_in_history/29-11-1947.aspx

11. כמה ישראלים זכו עד שנת 2021 בפרס נובל?

- 7
- 12
- 5
- 3

עד שנתה ה-70 של המדינה זכו בפרס נובל 12 אזרחים ישראלים: חמישה בתחומי הכימיה, שלושה בכלכלה, אחד בספרות ושלושה זכו בפרסי נובל לשלום.

בפרס הנובל הראשון בישראל זכה ש"י עגנון בשנת 1966 בתחום הספרות, בפרס האחרון זכו אריה ורשל ומיכאל לזויט בשנת 2013 בתחום הכימיה. בין לבין גילה דן שכטמן את הקוואזי גביש; דניאל כהנמן שילב תובנות מהמחקר הפסיכולוגי במדע הכלכלי; אברהם הרשקו ואהרון צ'חנובר גילו תהליך מחזורי שבו תא מאפשר פירוק חלבונים; ישראל אומן הפליא לחקור את תורת המשחקים; ועדה יונת תרמה להבנת מבנה הריבזום ותפקידו. שלושה מנהיגים ישראליים קיבלו פרס נובל לשלום – מנחם בגין על הסכם השלום עם מצרים, שמעון פרס ויצחק רבין על מאמצם לשמור על השלום במזרח התיכון וחתימה על הסכם אוסלו.

להרחבה: <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4437596,00.html>

מדור חינוך – לאנשי חינוך והדרכה: <http://www.kkl.org.il/youth-and-education>

חלון ירוק – אתר קק"ל לצעירים: <http://www.greenwin.kkl.org.il>

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

12. איזה יער ישראלי הוא דוגמה בינלאומית לדחיקת המדבר?

- יער ביריה
- יער יתיר
- יער באר שבע
- יער ירוחם

יער יתיר ניטע בשנת 1964 זוכה עם השנים לתואר "גדול היערות בישראל". פיתוחו של היער החל בפריצת דרכים במטרה לתרום לפיתוח הנגב. היער שוכן בדרום הר חברון ושטחו כ-30 אלף דונם.

יער יתיר נקרא על שם עיר הלויים הכלולה בשטחו, יתיר, ככתוב: וּלְבָנֵי אֶהֱרַן הַכֹּהֵן, נִתְּנָה אֶת עֵר יִתְיָר מִקְלַט הַרְצֵחַ אֶת חֶבְרֹן, וְאֶת מִגְרָשָׁיָהּ; וְאֶת לְבָנָהּ, וְאֶת מִגְרָשָׁיָהּ. וְאֶת יִתְיָר, וְאֶת מִגְרָשָׁיָהּ, וְאֶת אֲשֶׁתְּמַעַל, וְאֶת מִגְרָשָׁיָהּ. (יהושע"א, פסוקים יג-יד).

כמות הגשמים היורדת באזור זה נמוכה מאוד, לכן פיתחה קק"ל שיטות מיוחדות המאפשרות את קיומו ואת היותו היער היחיד בעולם שנשתל באזור כה יבש. היער זוכה לתשומת לב רבה מהקהילה המדעית בעולם, בעיקר לאור תרומתו לחקר דחיקת המדבר.

להרחבה: http://www.kkl.org.il/forestsearch/yatir_forest.aspx

13. מה מסמלים הכתמים החומים שעל מפת הארץ בקופסה הכחולה?

- אדמות שקק"ל גאלה
- יישובים
- יערות
- הרים

הקופסה הכחולה היא אמצעי של קק"ל לאיסוף תרומות כגלגול מודרני של קופת הצדקה המסורתית. מ-1884 נועדו התרומות שנאספו באמצעות הקופסה הכחולה לגאולת קרקעות בארץ ישראל. לאחר שהוחלט על הקמת קרן קימת לישראל, הגה פקיד בנק בשם חיים קליינמן, מהעיר נאדבורנה שבפולין, את הרעיון לאסוף כסף למימון פעילות הקרן באמצעות קופסה מיוחדת, שזכתה לכינוי "הקופסה הכחולה" והפכה עם השנים לסמלה של קק"ל. הקופסה לא שימשה רק כלי לאיסוף כספים, אלא הייתה גם אמצעי חינוכי להפצת התורה הציונית ולחיזוק הקשר של עם ישראל לאדמתו ולמולדתו. בשנת 2008 יזמה קק"ל מבצע להחזרת הקופסה הכחולה למוסדות החינוך ברחבי הארץ ולעולמם של ילדי ישראל, שבמהלכו קיבלה הקופסה הכחולה את הכינוי "קטנה אבל גדולה".

בשנת 1934 הופיעה לראשונה הקופסה בעיצוב הידוע – מפת ארץ ישראל בצבע לבן על רקע כחול – כאשר על המפה הופיעו בהדגשה האדמות שנקנו בכספי התרומות. עיצוב זה הפך לעיצוב הרשמי של הקופסה, למרות שלפניו וגם אחריו אפשר היה למצוא קופסאות בעיצובים ובצבעים נוספים.

מדור חינוך – לאנשי חינוך והדרכה: <http://www.kkl.org.il/youth-and-education>

חלון ירוק – אתר קק"ל לצעירים: <http://www.greenwin.kkl.org.il>

להרחבה: [/http://greenwin.kkl.org.il/aboutus/kkl_birthday/blue_box](http://greenwin.kkl.org.il/aboutus/kkl_birthday/blue_box)

14. מהם הדברים הבטוחים ביום העצמאות הזה?

- יש לנו ארץ נהדרת
- אני ואתה נשנה את העולם
- אין לנו ארץ אחרת
- כל התשובות נכונות

חג עצמאות שמח!

אנחנו מקווים שנהניתם מהפעילות ומהחידון.
נשמח לשמוע מכם ונשמח לסייע בכל שאלה ועניין:
מערכת החלון החינוכי של קק"ל: greenwin@kkl.org.il